

Sygn. akt. IC 13/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego (del. do SO) Piotr Czernski

Protokolant: sekretarz sądowy Anita Listoś

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2014 roku w L.

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.

przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w L.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Wojewódzkiego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w L. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 410.536,88 zł (czterysta dziesięć tysięcy pięćset trzydzieści sześć złotych i osiemdziesiąt osiem groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 6 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego Wojewódzkiego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w L. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 27.744,00 zł (dwadzieścia siedem tysięcy siedemset czterdzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt **IC 13/14**

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 6 grudnia 2013 r. (potwierdzona data stempla – k. 337) powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. domagała się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego Wojewódzkiego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w L. kwoty 410.536,88 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, a także zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i substytucji oraz opłaty sądowej

W uzasadnieniu pozwu wyjaśniono między innymi, że w dniu 8 listopada 2012 r. (...) Sp. z o.o. zawarła z powódką umowę o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń. Na mocy przedmiotowej umowy powódka poręczyła istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania szpitali wymienionych w załączniku nr 1 do umowy, w tym również pozwanego do górnej granicy określonej w tej umowie wynoszącej 19.290.000,00 zł, przy czym poręczenie obejmowało zobowiązania pozwanego wyłącznie z tytułu należności głównej (§ 1 ust. 3 i 4 umowy). Strony zgodnie ustaliły, iż realizacja przedmiotowej umowy będzie się odbywała w następujący sposób. Dostawca zobowiązał się do przekazywania (...) S.A. zestawienia wszystkich faktur VAT, wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym na koniec miesiąca, w którym je wystawiono, nie później jednak niż do 10-go dnia następnego miesiąca (§ 1 ust. 6 umowy).

W przypadku, gdyby Szpital nie wywiązał się ze swojego zobowiązania i nie uregulował zobowiązań względem dostawcy, strony ustaliły, że datą zawiadomienia spółki o konieczności spłaty poręczonego zobowiązania:

- w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 1-7 dniem miesiąca jest 8 dzień miesiąca,
- w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 8-15 dniem miesiąca jest 16 dzień miesiąca,
- w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 16-23 dniem miesiąca jest 24 dzień miesiąca,
- w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 24-31 dniem miesiąca jest ostatni dzień miesiąca. (§ 3 ust. 1 umowy).

Strony ustaliły następujące terminy zapłaty przez spółkę (...) poręczonego zobowiązania:

- w przypadku terminów płatności przypadających między 1-7 dniem miesiąca Spółka miała dokonać zapłaty 7-go dnia miesiąca,
- w przypadku terminów płatności przypadających między 8-15 dniem miesiąca Spółka miała dokonać zapłaty 15-go dnia miesiąca,
- w przypadku terminów płatności przypadających między 16-23 dniem miesiąca Spółka miała dokonać zapłaty 7-go dnia miesiąca,
- w przypadku terminów płatności przypadających między 24-31 dniem miesiąca Spółka miała dokonać zapłaty ostatniego dnia miesiąca. (§ 3 ust. 3 umowy)

W wykonaniu swojego zobowiązania, wynikającego z w/w umowy poręczenia, powódka przekazała dostawcy następujące zestawienia faktur poręczonych:

- a) z dnia 25 lipca 2013 r.,
- b) z dnia 22 marca 2013 r.,
- c) z dnia 23 maja 2013 r.

- obejmujące m.in. faktury (...).

O zawarciu umowy poręczenia oraz poręczeniu zobowiązań Szpitala przez powódkę, pozwany został poinformowany odrębnym pismem. Z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy, wynikających z faktur VAT nr (...), powódka w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 9 maja 2013 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z w/w faktur pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 62.265,19 zł. Tym samym powódka w dniu zapłaty na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c. wstąpiła w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości dokonanej zapłaty - tj. całej należności głównej. Jednocześnie w tym samym dniu powódka zawiadomiła pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez Spółkę (...) pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

Niniejszym pozwem powódka dochodzi od pozwanego następujących należności:

- 63.698,40 zł - tytułem należności głównej,
- 4.764,29 zł - tytułem należnych powódce odsetek ustawowych, wyliczonych na dzień 5 grudnia 2013 r.

Z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy, wynikających z faktur VAT nr (...) powódka, w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia, w dniu 17 lipca 2013 r. spłaciła

za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z w/w faktury pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 184.890,06 zł. Tym samym powódka w dniu zapłaty na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c. wstąpiła w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości dokonanej zapłaty - tj. całej należności głównej. Jednocześnie w tym samym dniu powódka zawiadomiła pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez Spółkę (...) pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

Niniejszym pozwem powódka dochodzi od pozwanego następujących należności:

- 189.145,80 zł - tytułem należności głównej,
- 9 498,75 zł - tytułem należnych powódce odsetek ustawowych, wyliczonych na dzień 5 grudnia 2013 r.

Z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy, wynikających z faktury VAT nr (...) powódka, w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia, w dniu 26 sierpnia 2013 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z w/w faktury pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 114.897,11 zł. Tym samym powódka w dniu zapłaty na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c. wstąpiła w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości dokonanej zapłaty - tj. całej należności głównej. Jednocześnie w tym samym dniu powódka zawiadomiła pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez Spółkę (...) pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

Niniejszym pozwem powódka dochodzi od pozwanego następujących należności:

- 117.541,80 zł - tytułem należności głównej,
- 4.228,28 zł - tytułem należnych powódce odsetek ustawowych, wyliczonych na dzień 5 grudnia 2013 r.

Z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy, wynikających z faktury VAT nr (...) powódka, w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia, w dniu 5 sierpnia 2013 r. spłaciła za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z w/w faktur, pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 20.290,55 zł. Tym samym powódka w dniu zapłaty na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c. wstąpiła w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości dokonanej zapłaty - tj. całej należności głównej. Jednocześnie w tym samym dniu powódka zawiadomiła pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości. O spłacie zobowiązań przez Spółkę (...) pozwany został poinformowany również przez dostawcę.

Niniejszym pozwem powódka dochodzi od pozwanego następujących należności:

- 20.757,60 zł - tytułem należności głównej,
- 901,96 zł - tytułem należnych powódce odsetek ustawowych, wyliczonych na dzień 5 grudnia 2013 r.

Pismami z dnia 9 października 2013 r., 12 czerwca 2013 r., powódka wezwała pozwanego do zapłaty należności dochodzonych niniejszym pozwem. Do dnia wytoczenia powództwa pozwany nie zadośćuczynił przedmiotowemu wezwaniu.

W niniejszym postępowaniu powódka dochodzi od pozwanego kwoty 410.536,88 zł, na którą składa się:

- 391.143,60 zł tytułem należności głównych,
- 19.393,28 zł tytułem należnych powódce odsetek ustawowych, wyliczonych na dzień 5 grudnia 2013 r. (k. 2-7)

W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa w całości ze względu na brak legitymacji czynnej powódki do jej dochodzenia oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm prawem przypisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz ze zwrotem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł. Natomiast w przypadku nie uwzględnienia powyższego wniosku, pozwany wnosił o oznaczenie sposobu wykonania zobowiązania objętego roszczeniem powódki, na podstawie art. 320 k.p.c., w sposób polegający na rozłożeniu dochodzonej należności głównej na cztery raty oraz nieobciążanie dalszymi odsetkami od tak oznaczonego zobowiązania, a ponadto o nieobciążania na podstawie art. 102 k.p.c. kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany między innymi podniósł, że zgodnie z przepisem art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. 2011 r., Nr 112, poz. 654 ze zm.) czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela, w przypadku zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot, który utworzył zakład. Czynność prawna dokonana z naruszeniem tego wymogu jest nieważna z mocy prawa. Wprawdzie ustawa statuuje zakaz dokonywania czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela, a powódka zawarła z wierzycielem pozwanego tzw. umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń, to jednak z całą stanowczością należy stwierdzić, iż efekt obu czynności jest dla szpitala tożsamy. Dla przedmiotowej sprawy istotne znaczenie ma okoliczność, iż powódka jest przedsiębiorcą specjalizującym się od wielu lat m.in. w oferowaniu rozwiązań finansowych dla szpitali oraz podmiotów współpracujących ze szpitalami w skali ogólnokrajowej. Jako profesjonalista zdaje sobie ona sprawę nie tylko z kondycji finansowej szpitali w ogólności, ale również, czy też przede wszystkim, z kondycji finansowej konkretnego szpitala, którego w wyniku tzw. umów poręczenia czyni swoim dłużnikiem. Sąd Najwyższy w uchwale o sygn. akt: III CZP 10/12 uznał, iż umowa poręczenia zawarta dla ukrycia zakazu przelewu wierzytelności w stosunku do szpitala może naruszać zakaz ich zbywania bez zgody. Sąd Najwyższy uznał, iż sytuację taką można rozpatrywać w kategoriach poręczenia pozornego służącego do obejścia prawa. Zgodnie z przepisem art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. W istocie zatem dla oceny ważności umowy zawartej między powódką, a wierzycielem pozwanego - (...) Sp. z o.o. zbadać należy czy zostały spełnione materialne i formalne przesłanki ważności umowy przelewu.

Wszystkie objęte pozwem zobowiązania powstały w okresie obowiązywania przepisu art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Mając powyższe na względzie uznać należy, iż czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela pozwanego mogła nastąpić jedynie po wyrażeniu zgody przez podmiot, który utworzył zakład. Powódka bowiem z racji prowadzonej działalności gospodarczej powinna mieć świadomość wprowadzonej nowelizacji przepisów dotyczącej jej kontrahentów, a wszelkie dokonywane przez nią czynności powinny pozostawać w zgodzie z tymi przepisami. Ponieważ zgoda taka nie została udzielona, w kontekście przytoczonej powyżej argumentacji, uznać należy umowę o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń z dnia 8 listopada 2012 r., zawartą przez powódkę z (...) Sp. z o.o. za czynności mające na celu obejście prawa, które zgodnie z dyspozycją zawartą w przepisie art. 58 § 1 k.c. są nieważne.

W odniesieniu do wszystkich objętych pozwem wierzytelności pozwany pozostaje zatem nadal dłużnikiem pierwotnego wierzyciela, a nie powódki. W konsekwencji powód nie posiada również legitymacji czynnej do dochodzenia odsetek od przedmiotowych należności. Z ostrożności procesowej, gdyby jednak Sąd nie uwzględnił powyższego wniosku o oddalenie powództwa ze względu na brak legitymacji czynnej powódki do jej dochodzenia, pełnomocnik pozwanego nie kwestionując faktu wymagalności przedmiotowej kwoty w wysokości 410.536,88 zł podnosił, iż przyczyną nie wywiązania się przez pozwanego z ciężącego na nim zobowiązania, jest jego trudna sytuacja finansowa.

Zgodnie z informacją finansową sporządzoną na dzień 30 listopada 2013 r. ogółem przychody za okres sprawozdawczy stanowiły kwotę 131.172.000,00 zł, natomiast koszty ogółem ukształtowały się na poziomie 144.735.000,00 zł. Zobowiązania konieczne dla prawidłowego funkcjonowania dotyczące m.in. leków, wyrobów medycznych, sprzętu

diagnostycznego, czy wszelkich mediów Szpital musi zaciągać. Na dzień sporządzenia sprawozdania zobowiązania Szpitala wyniosły 192.811.000,00 zł, w tym kwotę 27.643.000,00 zł stanowiły zobowiązania wymagalne.

Biorąc pod uwagę zestawienie zysków i strat wykazanych podczas bilansu rocznego za 2012 r., należy wskazać, iż strata Szpitala na koniec 2012 r. wyniosła 7.408.294,97 zł, zobowiązania długoterminowe ukształtowały się na poziomie 63.001.593,49 zł., zaś zobowiązania krótkoterminowe wyniosły 114.089.139,59 zł.

Wyraźnie zatem widać, że wynik finansowy pozwanego jest ujemny, a dysponowanie przez niego środkami pieniężnymi przeznaczonymi na finansowanie bieżącej sytuacji, w istocie sprowadza się do podejmowania starań o zapewnienie ciągłości funkcjonowania placówki.

Trudna sytuacja finansowa Szpitala spowodowana jest przede wszystkim tym, że Szpital w zakresie źródeł finansowania zdany jest głównie na zawierane umowy z NFZ, które nigdy nie pokrywały w całości nie tylko kosztów wykonanych świadczeń zdrowotnych, ale także kosztów utrzymania placówki (wynagrodzenia pracownicze, media, podatki itp.). Brak terminowego rozliczania świadczeń ponad limit przez NFZ skutkuje więc tym, iż narastające zadłużenie Szpitala uniemożliwia systematyczne regulowanie zobowiązań wobec wierzycieli. Brak terminowego uregulowania zobowiązań wynikających z faktur VAT wskazanych w pozwie nie wynika więc z umyślnego unikania zapłaty, ale bardzo niekorzystnej sytuacji finansowej strony pozwanej.

Jak dalej wyjaśnił pozwany, Wojewódzki Szpital (...) SP ZOZ w L. jest aktualnie najbardziej obciążonym publicznym zakładem opieki zdrowotnej w L. pod względem przyjęć pacjentów i ich hospitalizacji. W przeważającej części odnosi się to do pacjentów przyjmowanych w trybie nagłym, nieplanowanym. W związku z decyzją (...) Szpitala (...) w L. oraz (...) w L. o zamknięciu szpitalnych oddziałów ratunkowych, w Szpitalu im. (...) w L. przyjmuje się zdecydowanie więcej pacjentów niż w poprzednich okresach, co oczywiście wiąże się z koniecznością ponoszenia większych kosztów funkcjonowania.

Cała ta sytuacja znajduje podstawę w art. 15 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jedn., Dz. U. z 2013 r., poz. 217), w którym ustawodawca zobowiązał podmiot leczniczy do udzielenia świadczenia zdrowotnego osobie, która potrzebuje natychmiastowego udzielenia takiego świadczenia ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia, niezależnie, czy będą to świadczenia ponad limit określony umową z Narodowym Funduszem Zdrowia, czy już niefinansowane przez Fundusz. Pozwany Szpital nie może więc odmówić przyjęcia w/w pacjentów i musi im udzielić świadczeń zdrowotnych, gdyż z reguły są to przypadki wymagające natychmiastowej interwencji medycznej. Zatem zagrożenie funkcjonowania Szpitala, czy też ograniczenie zakresu świadczonych przez Szpital usług niewątpliwie naruszałoby interes pacjentów, który jest równocześnie interesem publicznym. W latach 2009 - 2012 Szpital udzielił świadczeń zdrowotnych w warunkach zagrożenia życia lub zdrowia na łączną kwotę 30,8 mln zł. Powyższe świadczenia zdrowotne musiały być udzielone przez Szpital, jednakże NFZ dotychczas nie rozliczył ich w całości.

Należy zauważyć, iż pomimo braku uregulowania przez NFZ kosztów wynikających ze świadczeń udzielonych pacjentom w sytuacji, o której mowa w art. 15 ustawy o działalności leczniczej, Szpital podejmuje działania mające na celu poprawę sytuacji finansowej pozwalającej na terminowe wywiązywanie się z zaciąganych zobowiązań.

Obecnie wdrażany jest program naprawczy na lata 2011-2015, który zakłada zbilansowanie się kosztów z przychodami w roku 2015 i jest kontynuacją wcześniej opracowanych i wdrażanych programów. Działania te mają na celu realną poprawę sytuacji finansowej jednostki i doprowadzenie do umożliwienia terminowego regulowania płatności zarówno wobec wierzycieli cywilnoprawnych jak i publicznoprawnych. Prowadzone działania naprawcze zmierzają także do ograniczenia wydatków na spłatę narastających odsetek oraz kosztów postępowań sądowych i egzekucyjnych od zobowiązań wymagalnych. Przedsięwzięty proces restrukturyzacyjny nie będzie mógł dokonać się od razu i wymaga zarówno czasu jak i wyrozumiałości ze strony wierzycieli pozwanego, w tym powoda.

W ramach programu naprawczego Szpital dokonał m.in.: zwolnień pracowniczych w roku 2012 czy zmniejszenia pionów dyżurowych. Dokonuje się również szersza restrukturyzacja, polegająca na tym że Szpital połączył się z

Wojewódzką Przychodnią (...), poprzez jej przejęcie. W dniu 16 października 2012 r. zostało podpisane porozumienie z dyrektorami Wojewódzkiego Szpitala (...) oraz (...) Szpitala (...) w L.. W wyniku zawartych uzgodnień Szpital (...) pozwanej Szpitalowi przekazał następujące zakresy świadczeń: chirurgia, kardiologia, toksykologia, poradnie specjalistyczne. Z powyższych danych wynikają założenia do wzrostu wartości kontraktu, które stanowią dodatkowy element restrukturyzacji Szpitala.

W chwili obecnej przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) SP ZOZ toczą się podobne sprawy przed sądami rejonowymi czy też okręgowymi, co powoduje, że jednorazowe wykonanie każdego zobowiązania postawiłoby Szpital w stan całkowitej zapaści finansowej. Gdyby Szpital zobowiązany został do zapłaty jednorazowo całego zadłużenia wobec wszystkich wierzycieli doprowadziłoby to zapewne do całkowitego zaprzestania wykonywania świadczeń zdrowotnych wobec pacjentów, co byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Na uwagę zasługuje fakt, iż tylko w okresie od sierpnia 2013 r. do grudnia 2013 r. w prowadzonych postępowaniach sądowych przeciwko Szpitalowi zasądzono kwotę ponad 3.000.000,00zł. Do kwoty tej doliczane są następnie odsetki za zwłokę w zapłacie oraz inne koszty dodatkowe, które dodatkowo utrudniają działalność medyczną Szpitala. Trudna sytuacja finansowa powoduje więc, iż poza kwotami należności głównych, których nie ze swojej winy nie może uregulować w terminie, zobowiązany jest w konsekwencji do zapłaty wysokich kosztów prowadzonych postępowań sądowych.

Podjęte działania mające na celu polepszenie sytuacji finansowej Szpitala odnoszą pozytywne skutki. Podkreślenia wymaga, iż pozwany Szpital stara się spłacać wszystkie ciężące na nim zobowiązania, jakie przysługują jego wierzycielom. Chodzi tutaj zarówno o zobowiązania terminowe, jak i te co do których toczy się postępowanie sądowe. Regulowanie ciężących na pozwanym zobowiązań prowadzi do ograniczenia dodatkowych kosztów jakie wiązałyby się z postępowaniem egzekucyjnym. Jednak jednorazowa zapłata wszelkich zobowiązań jest szczególnie utrudniona, ze względu na to, iż w znaczący sposób wpłynęłaby na możliwość świadczenia usług przez pozwany Szpital.

Rozłożenie kwoty wymaganej wierzytelności na raty pozwoliłoby jednak pozwanemu nie tylko na wykonanie zobowiązania na rzecz wierzyciela, ale także na uniknięcie dodatkowego nadmiernego obciążenia budżetu Szpitala związanego z kosztami ewentualnego skierowania przedmiotowych wierzytelności na drogę postępowania egzekucyjnego.

Wobec powyższego, zasadne jest więc twierdzenie, iż jednorazowa zapłata dochodzonej przez powoda należności będzie dla pozwanego nie tylko utrudnieniem w przeprowadzaniu dalszej restrukturyzacji, ale przede wszystkim wpłynie na jakość udzielanych świadczeń, a w dalszej perspektywie może spowodować zagrożenie istnienia jednostki powołanej w pierwszej kolejności do realizacji zadań, jakimi są ochrona życia i zdrowia ludzkiego.

W ocenie pozwanego, mając na względzie jego status jako jednostki ochrony zdrowia, a także jego sytuację finansową, zasada słuszności przemawia za uznaniem, iż zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek w rozumieniu art. 320 k.p.c., który uzasadnia rozłożenie, przy zastosowaniu moratorium sędziego, dochodzonej należności na raty, jak również nieobciążanie dalszymi odsetkami od tak oznaczonego zobowiązania. Mając na uwadze założenia planu naprawczego, pozwany proponuje spłatę należności w kwocie 410.536,88zł w 4 (czterech) miesięcznych ratach, po 102.634,22 zł każda, płatne na koniec kolejnych miesięcy następujących po miesiącu, w którym uprawomocniło się wydane przez sąd orzeczenie co do istoty sprawy. (k. 187-191).

W piśmie procesowym z dnia 19 lutego 2014 roku powód podtrzymał dotychczasowe żądania i oponował co do wniosków i zarzutów pozwanego. (k. 203-216).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne. Pozwany nie kwestionował istnienia i wymagalności (w tym dat wymagalności) należności dochodzonych pozwem przez powódkę. Podstawowy zarzut, który sformułował pozwany dotyczył braku legitymacji

procesowej powódki z uwagi na nieważność umów, mających skutkować nabyciem wierzytelności przez (...) S.A. Zarzut ten jest chybiony z podanych niżej przyczyn.

W pierwszej kolejności należy powiedzieć, że pozwany nie wykazał pozorności umów, na które powołuje się powód (art. 83 k.c.). Powód nie przejawiał w tym względzie jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej. Niemniej jednak należy jednoznacznie stwierdzić, że zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do stwierdzenia tego rodzaju wad umów zawartych przez powódkę z dostawcami towarów i usług na rzecz pozwanego. Dołączone do pozwu odpisy dokumentów pozwalają bowiem stwierdzić, że umowy te były realizowane zgodnie z ich literalną treścią i intencjami stron w nich wyrażonymi.

W dalszej kolejności należy wziąć pod uwagę stan prawny wynikający z treści art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej¹, obowiązującej od dnia 1 lipca 2011 r. Zgodnie z tym przepisem, czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot tworzący. Podmiot tworzący wydaje zgodę albo odmawia jej wydania, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych oraz w oparciu o analizę sytuacji finansowej i wynik finansowy samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok poprzedni. Zgodę wydaje się po zasięgnięciu opinii kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Z kolei za aktualny i w pełni trafny należy uznać pogląd wyrażony i kilkakrotnie powtórzony w orzecznictwie, zgodnie z którym zmiana wierzyciela nie jest bezwzględnym skutkiem zawarcia umowy poręczenia, a jedynie następstwem niepłacenia przez dłużnika długów. Zmiana wierzyciela jest możliwa dopiero po zapłaceniu długu przez poręczyciela, a więc po dokonaniu czynności faktycznej w wykonaniu umowy poręczenia (...)2.

Zakresem cytowanego wyżej przepisu nie jest więc w ogóle objęta umowa (...), ani też jakakolwiek umowa zawierająca zobowiązania gwarancyjne ze strony wyspecjalizowanego podmiotu, a cytowane przepisy jako wyjątkowe muszą być wykładane w sposób ścisły⁴. Przy czym umowa cesji wierzytelności, która powoduje zmianę osoby wierzyciela, oraz umowa poręczenia są odrębnymi, zależnymi czynnościami prawa cywilnego, których nie można utożsamiać⁵.

W konsekwencji należało przyjąć, iż powódka nabyła zgodnie z treścią art. 518 § 1 pkt 1 k.c. wierzytelności dochodzone niniejszym pozwem. Zgodnie bowiem z tym przepisem, osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty, jeżeli płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi.

W rezultacie też w odniesieniu do ustawowego wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela na mocy art. 518 § 1 pkt 1 k.c. znajduje analogiczne zastosowanie art. 509 § 2 k.c., w tym w zakresie roszczenia o zaległe odsetki, gdyż wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa⁶. Z kolei zgodnie z treścią art. 482 § 1 k.c. powódka była uprawniona do domagania się co najmniej od chwili wytoczenia powództwa odsetek ustawowych od zaległych odsetek.

Zgodnie z art. 320 k.p.c. Sąd może świadczenie zasądzone rozłożyć na raty, w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Strona pozwana upatruje spełnienia hipotezy normy prawnej w swojej trudnej sytuacji majątkowej, wykazanej w treści odpowiedzi na pozew oraz dołączonych do niego dokumentów (m.in. bilansu na dzień 31.12.2012 r. oraz rachunku zysków i strat za okres 1.01.2012-31.12.2012 – k. 195-198). Stanowiska tego nie sposób było podzielić w dacie wyrokowania. Zarówno powódka, jak też pozwany uczestniczą w obrocie gospodarczym, mimo braku celu w postaci zysku pozwany jest zobligowany do prowadzenia działalności planowej, ukierunkowanej na racjonalne gospodarowanie powierzonym mu mieniem. Nie sposób nie zauważyć, że poprzez określone zachowania faktyczne, które nie zasługują na jurydyczną aprobatę, dąży do obciążenia powoda ciężarem finansowym własnej działalności, mimo że nie ma on żadnego obowiązku jego ponoszenia, a zasada równości stron stosunków cywilnoprawnych sprawia, że ich interesy (np. osiąganie zysku z prowadzonej działalności gospodarczej) winny podlegać identycznej ochronie prawnej, jak interesy pozwanego, lecz w sposób odpłatny, a nie charytatywny zwłaszcza, że pozwany jest podmiotem, którego prowadzenie (w tym, w zakresie działalności finansowej) należy do zadań województwa – jednostki samorządu terytorialnego najwyższego szczebla. Pozwany już w czerwcu, a następnie październiku 2013

r. otrzymał wezwania powódki do zapłaty należności objętych przedmiotowymi fakturami (k. 171-174). Mimo tego, przez okres kilku dalszych miesięcy nie uczynił nic, by zapłacić swój dług. Należy także wskazać na fakt powszechnie znany, że z początkiem każdego roku zakłady opieki zdrowotnej podpisują nowe umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia w W., na świadczenie usług, zyskując znaczące kwoty na prowadzenie swojej działalności w kolejnym roku obrachunkowym. W takim stanie faktycznym brak woli pozwanego niezwłocznej spłaty długu wobec powódki na początku kolejnego roku, w wysokości pomijalnej w stosunku do rocznych przychodów (vide k. 197), nie może zasługiwać na jakąkolwiek aprobatę.

Brak jakiejkolwiek reakcji pozwanego na żądanie zapłaty należności, które były wymagalne już kilkanaście miesięcy przed wytoczeniem powództwa, przy niestawiennictwie przedstawicieli pozwanego na rozprawie przed Sądem, podczas której możliwym byłoby także podjęcie ustaleń ugodowych wskazywał, na brak faktycznej woli pozwanego na jakąkolwiek formę spłaty zadłużenia.

Konkludując, Sąd uznał, że zgłaszając stosowny wniosek o zastosowanie art. 320 k.p.c., tj. rozłożenia należności na raty i nie obciążanie pozwanego dalszymi odsetkami w niniejszej sprawie, za nieuzasadniony.

Powyższe rozważania należy również w całej rozciągłości odnieść do wniosku pozwanego o zastosowanie art. 102 k.p.c. i wobec braku zaistnienia przesłanki zawartej w przepisie, o kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając na rzecz powódki opłatę od pozwu (k. 10, 182, 184), opłatę skarbową od jednego stosunku pełnomocnictwa (k. 11) i wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu⁷.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w sentencji.

1 Tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 217.

2 Wyrok SA w Lublinie z dnia 6 grudnia 2012 r., I ACa 411/12, LEX nr 1254398.

3 Por. wyrok SA w Katowicach z dnia 24 stycznia 2013 r., V ACa 667/12, LEX nr 1286526.

4 E. non sunt extendendae.

Zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2008 r., IV CSK 39/08, LEX nr 424361.

6 Zob. wyrok SA w Katowicach z dnia 20 października 2009 r., V ACa 339/09, Lex nr 574508.

7 Tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461.